

Stichting DLO

Centrum voor Visserijonderzoek (CVO)

Wettelijke Onderzoek Taken

WOT-05 Visserijonderzoek

Beknopte jaarrapportage 2013

S.W. Verver

CVO rapport: 14.003

Publicatiedatum: 19 maart 2014

Stichting DLO
Centrum voor Visserijonderzoek (CVO)
Postbus 68
1970 AB IJmuiden
Tel. 0317-487418
Fax. 0317-487326

Bezoekadres:
Haringkade 1
1976 CP IJmuiden

© 2014 CVO

De Stichting DLO- Centrum voor
Visserijonderzoek is geregistreerd in
het Handelsregister Gelderland
nr. 09098104,
BTW nr. NL 8089.32.184.B01

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van het Ministerie van
Economische Zaken en beschrijft de voortgang van de
Wettelijke Onderzoekstaken uitgevoerd in 2013 in programma
WOT-05 Visserijonderzoek.

CVO rapport NL V5

Inhoudsopgave

1	Inhoud.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Highlights	4
1.3	Knelpunten	5
2	Planning.....	6
2.1	Voortgang	6
2.2	Afwijkingen	6
3	Financiën	7
3.1	Beschikbaar budget.....	7
3.2	Realisatie	7
4	Producten	9
4.1	Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij.....	9
4.2	Marktbemonstering zeevisserij.....	14
4.3	Bestandsopnamen op zee.....	16
4.4	Monitoring bijvangsten	20
4.5	Visserijstatistiek.....	22
4.6	Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer	24
4.7	Aalonderzoek.....	26
4.8	Bestandsopnamen schelpdierbestanden	28
4.9	Recreatieve visserij	29
4.10	Vrije ruimte.....	31
4.11	Programma management WOT-05 Visserijonderzoek.....	33

1 Inhoud

1.1 Inleiding

Deze jaarrapportage informeert het Ministerie van Economisch Zaken (EZ) over het onderzoek dat in 2013 is uitgevoerd binnen het programma WOT-05 Visserijonderzoek van DLO. In dit programma worden wettelijke onderzoekstaken uitgevoerd die betrekking hebben op het beheer van de visserij op zee, in Nederlandse kust- en binnenwateren en in de aquacultuur. De inhoud van dit programma is in 2010 vastgesteld in een Uitvoeringsovereenkomst tussen het toenmalige ministerie van EL&I en de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) van Wageningen UR voor de periode 2011-2015. Bij deze uitvoeringsovereenkomst zijn voor deze periode werkafspraken gemaakt welke de basis vormen voor de jaarlijkse werkplannen.

Het format gebruikt bij deze jaarrapportage is overeengekomen tussen DLO en DAK. De tabellen met financiële informatie in deze rapportage zijn een samenvatting van een uitgebreidere rapportage. Deze uitgebreide financiële verantwoording wordt afzonderlijk aan EZ verstrekt door DLO.

1.2 Highlights

Een groot deel van de wettelijke taken visserijonderzoek hebben betrekking op het verzamelen van data die als basis gebruikt wordt voor adviezen voor het visserijbeheer van Nederlandse wateren. Op basis van deze data en de daarbij behorende kennis van en contacten met de sector wordt vanuit dit programma een grote bijdrage geleverd aan de analyse en mogelijke opzet van de toekomstige aanlandplicht ('discardban'). Dit onderwerp staat zowel politiek als publiek erg in de belangstelling gezien de grote impact op de visserijsector als bedrijfstak.

De inhoud van het internationale monitorprogramma van de visserij op zee is vastgelegd in een Besluit van de Commissie [2010/93/EG](#)¹. De Nederlandse bijdragen aan dit monitorprogramma in 2013 zijn vastgelegd in een Nationaal Programma dat aan de Commissie is aangeboden en is door de Commissie goedgekeurd. De biologische bemonsteringen, die in dit programma zijn beschreven, zijn uitgevoerd.

In de verslagperiode werden adviezen en ondersteuning in de beleidsvorming aan het Ministerie gegeven over de toestand en ontwikkeling van in de Noordzee en aangrenzende delen van de Noordoost-Atlantische Oceaan, aanwezige bestanden van commerciële en niet-commerciële vissoorten. De toestandsbeoordelingen worden uitgevoerd in internationaal verband door ICES werkgroepen. Ook werd meegewerkt aan een toestandsbeoordeling van Pacific horsmakreel in het SPRFMO gebied. Op nationaal niveau betrof de advisering aan het Ministerie de toestand en ontwikkeling van de in het IJsselmeer aanwezige populaties van commerciële en niet-commerciële vissoorten en daarnaast was de advisering gericht op de beleidsvorming ter ondersteuning van verantwoorde exploitatie van de schelpdierbestanden in Nederlandse kustwateren.

In internationaal verband werd via [ICES](#) en [STECE](#) meegewerkt aan het tot stand komen van adviezen betreffende het beheer van mariene ecosystemen, inclusief het TAC-, Quota- en inspanningsbeleid en aanlandingsverplichting voor in de Noordzee en aangrenzende delen van de Noordoost-Atlantische Oceaan aanwezige bestanden van commerciële vissoorten. Naast de advisering, die in ICES verband plaats vindt, werden adviezen uitbracht via het Scientific, Technical, and Economic Committee for Fisheries (STECE) en de subgroepen van dit comité. Dit comité

¹ BESLUIT VAN DE COMMISSIE van 18 december 2009 tot vaststelling van een communautair meerjarenprogramma voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector voor de periode 2011-2013 (Kennisgeving geschied onder nummer c(2009 10121) (2010/93/EU)

rapporteert rechtstreeks aan de Europese Commissie over onderwerpen die specifiek voor het Europese visserijbeleid van belang zijn.

1.3 Knelpunten

Er zijn geen financiële, organisatorische of procesmatige knelpunten geconstateerd. Op projectniveau zijn er een aantal knelpunten, waarbij het uitvallen van aan het onderzoek deelnemende visserijbedrijven de meest opvallende is. Dit knelpunt wordt beschreven bij het relevante project.

2 Planning

2.1 Voortgang

In het algemeen is de planning, zoals beschreven in het werkplan ongewijzigd gerealiseerd. Voor een omschrijving van de activiteiten, verwijzing naar resultaten en producten in 2013 wordt per project verwezen naar hoofdstuk 4.

2.2 Afwijkingen

Het WOT programma is in 2013 vrijwel geheel uitgevoerd. Door het stoppen van de pelagische visserij in het CECAF gebied (West-Afrika) in 2012 was de bemonstering van de vangsten in het werkplan geschrapt. In de loop van 2013 is er echter toch een beperkte visserij opgestart. Daarom is de bemonstering hervat welke werd gefinancierd uit de vrije ruimte van het programma.

De EC bereidt momenteel nieuwe richtlijnen over data collectie voor die aansluiten bij de nieuwe Common Fisheries Policy (GVB). Gezien de grote invloed van de Europese richtlijnen ten aanzien van dataverzameling is, mede op uitnodiging van de EC, extra geïnvesteerd in het adviseren van de EC t.a.v. de wijze waarop de dataverzameling moet worden voortgezet na 2013.

In toenemende mate zijn Nederlandse onderzoekers door ICES betrokken bij het ontwikkelen of evalueren van beheersplannen voor visbestanden. Deze activiteiten zijn vaak niet begroot omdat verzoeken van beheerders hiervoor gedurende het jaar komen en vragen om een snelle respons. In 2013 werden een aantal nieuwe beheersplannen voor blauwe wijting, horsmakreel en Atlanto-Scandische haring geëvalueerd. De medewerking hiervan is gefinancierd via de helpdesk of uit de vrije ruimte van het programma. Ook werd meegewerkt aan een beheerplan voor schol en tong in het Skagerrak.

3 Financiën

3.1 Beschikbaar budget

Het totaal beschikbaar budget voor 2013 bedroeg € 6,537,792,=. Dit budget is opgebouwd uit 3 componenten: budget zoals verleend in de subsidieverleningsbrief, NAPRO 2012 (incl. reserveringen voor bijvoorbeeld surveys) en een additionele bijdrage.

3.2 Realisatie

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële realisatie op projectniveau.

De doorschuif naar 2014 (176k€ incl. BTW) bestaat uit een geormerkt spaarbedrag (53k€ voor een survey voor recreatieve visserij) en NAPRO. Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze NAPRO bestaat uit financiële doorschuif ter dekking van 2014, het gaat niet op doorschuif van werk.

Na egalisatie is de doorschuif toegewezen aan de projecten Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen Visserij, Bestandsopnamen op zee, Recreatieve Visserij en Vrije Ruimte. Bij de projecten Vis en Visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer en Programmamanagement was er een kleine doorschuif, deze doorschuif is uiteindelijk toegevoegd aan het project Recreatieve Visserij om daar het reserveringsbedrag voor de geplande survey in 2014 rond te krijgen.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Project-nr.	Projecttitel	Doorgeschoven uit budget 2012	Beschikbaar in 2013	Geplande inzet werkplan 2013 (arbeid) (p*q)	Geplande inzet werkplan 2013 (overige kosten)	Vrijgegeven gedurende 2013	Gerealiseerde inzet in 2013 (arbeid) (p*q)	Gerealiseerde inzet in 2013 (overige kosten)	Totaal in 2013 gerealiseerd	Doorgeschoven naar 2014 met bestemming
430-12090	Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij			489,406	41,745	531,151	452,617	62,804	515,421	15,730
430-12100	Marktbemonstering zeevisserij			942,649	149,535	1,092,185	865,269	226,916	1,092,185	0
430-12110	Bestandsopnamen op zee	145,841	145,841	1,475,793	114,542	1,590,336	1,486,811	55,730	1,542,541	47,795
430-12130	Monitoring bijvangsten			932,956	76,375	1,009,331	883,455	125,876	1,009,331	0
430-12140	Visserijstatistiek			204,551	35,030	239,580	159,243	80,337	239,580	0
430-12180	IJsselmeer en Markermeer			295,591	53,753	349,344	301,857	45,067	346,924	0
430-12185	Aalonderzoek			303,819	274,815	578,634	326,868	251,767	578,634	0
430-12080	Monitoring schelpdierbestanden			367,851	238,068	605,918	394,910	211,008	605,918	0
430-12160	Recreatieve visserij			59,774	98,615	158,389	73,465	38,944	112,409	53,240
430-12150	Programma management			247,934	12,463	260,397	254,620	937	255,557	0
430-12170	Vrije ruimte	129,950	129,950	0	121,000	122,527	47,543	16,006	63,549	58,978
Subsidieverleningsbrief DLO 2013 DGA-AK/12368552 van 10 december 2012			6,262,000							
Totaal (inclusief BTW)		275,792	6,537,792	5,320,324	1,215,941	6,537,792	5,246,659	1,115,390	6,362,049	175,743
Noot: Doorschuif van projecten <i>IJsselmeer en Markermeer</i> en <i>Programmamanagement</i> is toegevoegd aan <i>Recreatieve Visserij</i> (zie paragraaf 3.2)										

4 Producten

Omwille van lees- en printbaarheid wijkt het format van onderstaande tabel iets af van het overeengekomen format. De eerste 8 kolommen van het originele format die de basisgegevens van een project bevatten, zijn per project in een aparte tabel 'basisgegevens' samengevat, de tweede tabel bevat per project de behaalde resultaten in 2013.

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven, betreft de NAPRO in onderstaande projectoverzichten een financiële doorschuif, er is geen werk doorgeschoven.

4.1 Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-001
Projecttitel	Toestandsbeoordeling en beleidsadviezen visserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	drs. F.A. van Beek
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	531k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), ir. H.R. Offringa (EZ-DAD)

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdragen aan internationale wetenschappelijke netwerken die adviezen produceren of voorbereiden ten behoeve van het visserijbeleid	Er is deelgenomen aan 8 adviesschrijfgroepen waarin de experts concept adviezen produceren voor de biologische advisering. Deze groepen waren: Baltic Sea Drafting Group (ADGBS), North Sea Advice Drafting Group (ADGNS), Widely Migrating Stocks Advice Drafting Group (ADGWIDE), Eel Drafting Group (ADGEEL), Celtic Sea Drafting Group (ADGCS), Advice Drafting Group cetaceans (ADGBYC), Review and advice drafting for NEAFC request on blue whiting and Norwegian spring-spawning herring stocks (RG/ADGBWNSSH), Advice Drafting Group Birds (ADGBYCS)	-nvt-	De totale NAPRO op dit project bedraagt €15.730,=
Beschrijvingen van de actuele toestand van de visbestanden en mariene ecosystemen	Op basis van de diverse expert- en adviesgroepen zijn rapportages, werkdocumenten en andere publicaties opgesteld.	-nvt-	

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Biologische adviezen voor het beheer van de visserij op visbestanden via internationale organisaties zoals ICES en STECF	Binnen dit project is deelgenomen aan 9 ICES expert groepen; Herring Assessment Working Group for the Area South of 62°N (HAWG), Working Group on Widely Distributed Stocks (WGWIDE), Working Group on the Assessment of Demersal Stocks in the North Sea and Skagerrak (WGNSSK), Working Group on Assessment of New MoU Species (WGNEW), Working Group on Crangon Fisheries and Life History (WGCRAN), ICES/EIFAAC Working Group on Eels (WGEEL), Working Group on Ecosystem Effects of Fishing Activities (WGEEO), Benchmark Workshop on Pelagic stocks (WKPELA 2013), Working Group on Mixed Fisheries Advice (WGMIXFISH)),	-nvt-	
Presentatie van ICES adviezen aan EZ en overige belanghebbenden	De adviezen zijn gepresenteerd aan EZ en belanghebbenden tijdens 2 presentaties.	-nvt-	
Werkdocumenten met analyses en tussenrapportages bestemd voor internationale werkgroepen en adviesorganen	Er is binnen het project 1 werkdocument opgeleverd naar Working Group on Widely Distributed Stocks (WGWIDE). Dit werkdocument betrof een voorlopig resultaat van de 2013 internationale makreel en horsmakreel ei-survey.	-nvt-	

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdragen aan diverse nationale en internationale overlegstructuren m.b.t. visserijonderzoek en visserijbeheer	Naast bijdragen aan ICES werkgroepen is er ook een deelname of bijdrage geleverd aan EU expert groepen in STECF verband, aan een wetenschappelijke werkgroep van SPRFMO (South Pacific Regional Fisheries Management Organisation) en op ad hoc basis aan de Coastal States meeting	-nvt-	
Verslagen - in de vorm van nota's - gericht aan collega's en beleidsvoerende overheden met een samenvatting van de resultaten en conclusies van de werkgroepen en adviesgroepen. Op verzoek kan een mondelinge toelichting of presentatie worden gegeven	Alle adviesrapporten van de internationale expertgroepen van ICES en STECF zijn toegankelijk op de websites van deze organisaties. Ten behoeve van beleidsmedewerkers op het Ministerie zijn van de belangrijke vergaderingen nota's gemaakt. Van belangwekkende ontwikkelingen in de voor Nederlands belangrijke visbestanden zijn presentaties gegeven voor het Ministerie en de visserijsector.	-nvt-	
Project inhoudelijke bijdragen aan website van IMARES, CVO en KennisOnline	Waar relevant zijn op basis van de adviesgroepen publicaties op de diverse websites gezet en is KennisOnline (LINK) gevuld.	-nvt-	

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Toetsingsrapport van de bevindingen en conclusies m.b.t. aanvragen voor het houden van marine organismen in aquacultuur. Deze worden in de vorm van een brief rapport aan EL&I aangeboden	Geen activiteiten uitgevoerd in 2013 aangezien er geen noodzaak toe was.	-nvt-	
Toelichting van beheersadviezen aan RACs	Op verzoek van de RACs is een bijdrage geleverd aan de Pelagische RAC en aan de Noordzee RAC, in dat laatste geval specifiek voor een TAC vaststelling voor schol in het Skagerrak. Daarnaast zijn in presentaties de beheersadviezen toegelicht.	-nvt-	
Voorlichting via vakbladen, pers, tv, radio en internet	Er is een bijdrage geleverd aan diverse artikelen in Visserijnieuws, waaronder over de toestandsbeoordelingen van de Noordzeevisbestanden. In samenwerking met ProSea is een brochure voor de sector opgesteld waarin uitgelegd wordt hoe een bestandsschatting werkt.	-nvt-	

4.2 Marktbemonstering zeevisserij

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-002
Projecttitel	Marktbemonstering zeevisserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	ing. S.W. Verver
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	1.092k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Database met steekproeven van lengteverdeling, leeftijd en biologische gegevens van de verzamelde monsters alsmede de bijbehorende vangstsamenstelling en visserijgegevens van de reizen waarvan de monsters zijn verzameld	Alle biologische gegevens zijn, na kwaliteitscontrole, in de specialiseerde IMARES database opgeslagen.	-nvt-	-nvt-
Jaarverslag met een overzicht van de bemonstering in het afgelopen jaar;	Er is een intern rapport verschenen met daarin overzichten van de bemonstering in de jaren 2010, 2011 en 2012.	-nvt-	-nvt-
Bijdrage aan de voorgangsrapportage en het Annual Report;	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	-nvt-
Bijdrage aan de planning voor het Annual Work Plan voor 2014;	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2014 voor WOT programma Visserij. Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	-nvt-

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Lengte-leeftijd sleutels (Age-Length Keys, ALKs) voor de opwerking van de vangstgegevens van de aanvoer in Nederland voor de betrokken vissoorten t.b.v. toestandsbeoordeling ICES werkgroepen;	Zowel op basis van formele datacalls, als informele data verzoeken via onderzoekers, zijn voor alle relevante vissoorten lengte/leeftijdverdelingen geleverd aan de betrokken ICES adviesgroepen.	-nvt-	-nvt-
Deelname en rapportage PGCCDBS;	Er is in 2013 met 2 personen deelgenomen aan de Planning Group on Commercial Catches, Discards and Biological Sampling van ICES en de uitkomsten zijn gepubliceerd in een nota.	-nvt-	-nvt-
Update van de handleiding marktbemonstering 2013; Update van procedures en protocollen met betrekking op de marktbemonstering.	In 2013 zijn zowel de handleiding marktbemonstering 2013 als die voor 2014 up to date gebracht, inclusief minimale aanpassingen in procedures en protocollen.	-nvt-	-nvt-

De link naar KennisOnline voor dit project is: [LINK](#)

4.3 Bestandsopnamen op zee

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-003
Projecttitel	Bestandsopnamen op zee
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	ing. I.J. de Boois
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	1.590k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Uitvoeren van de geplande surveys;	Zie onderstaand per survey	-nvt-	De totale NAPRO op dit project bedraagt 48k€.
<i>International Bottom Trawl Survey</i>	Survey volledig uitgevoerd ondanks het slechte weer.	-nvt-	
<i>Makreel en horsmakreel ei-survey</i>	Survey uitgevoerd ondanks slecht weer en veel technische problemen. Uiteindelijk is het gehele survey gebied bezocht en zijn voldoende monsters genomen.	-nvt-	
<i>Akoestische survey blauwe wijting</i>	Survey uitgevoerd. Mede door het goede weer kon het terugtrekken van de Noren gecompenseerd worden en is toch het gehele surveygebied bestreken.	-nvt-	
<i>Haringsurveys</i>	Zowel de haringlarvensurveys als de haring echosurvey zijn zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd. Voor de Atlanto-Scandische haringsurvey heeft Nederland, zoals gebruikelijk, een bijdrage geleverd door 2 onderzoekers op het Deense schip Dana te stationeren.	-nvt-	

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
<i>Platvissurveys</i>	De boomkorsurvey BTS die uitgevoerd wordt met de Tridens en Isis, is uitgevoerd. Zoals inmiddels gebruikelijk, zijn er tijdens de Tridens reizen opstappers uit de sector mee geweest aan boord. Door het goede weer konden de vertragingen die beide schepen aan het begin van de survey opliepen opgevangen worden. Tijdens de SNS (Sole net survey)kende de Isis technische problemen waardoor het werk overgedragen moest worden aan een ander schip. Mede door het verhoogde inzet in de weekenden is de survey uiteindelijk binnen de vereiste periode uitgevoerd. De Demersal Young Fish Survey (DYFS) wordt door de Isis, Stern en Schollebaar uitgevoerd. De DYFS had last van slechte weersomstandigheden, maar door de survey een halve week te verlengen is het programma toch nagenoeg afgerond.	De SNS is, in verband met technische problemen, hoofdzakelijk uitgevoerd met de GO58 i.p.v. de Isis. De DFS is met een halve week verlengd ter compensatie van verlet door slecht weer.	
Bijdragen aan internationale coördinatie van de surveys;	Alles surveys worden internationaal gecoördineerd. Nederland levert experts en soms voorzitters aan alle relevante coördinerende groepen.	-nvt-	

Resultaten 2013

Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bewerking van de gegevens tot abundantie indices voor de betrokken vissoorten t.b.v. toestandsbeoordeling ICES werkgroepen;	Alle gegevens van de surveys zijn verwerkt en, op kwaliteit gecontroleerd, in de centrale IMARES database opgeslagen. Vanuit deze database is de data geleverd aan alle relevante werkgroepen die de data nodig hebben.	-nvt-	
Jaarlijkse survey rapportages, deels in ICES verband	De surveyresultaten van Nederland zijn voornamelijk gepubliceerd in de rapportages van de coördinerende groepen.	-nvt-	
Interne Nederlandstalige reisverslagen van iedere survey; voor bestandsopnamen in internationale wateren daarnaast een Engelstalig verslag	Van alle surveys is een reisverslag opgesteld en gedeeld met EZ en de rederij.	-nvt-	
Actualiseren aan de websites van IMARES en CVO met de meest recente resultaten van de surveys	Waar relevant zijn de websites aangepast. Tijdens de surveys wordt er blog bijgehouden om het publiek te informeren over de voortgang van de survey en de opzet van het werk. Naast webpublicaties is er ook over dit project gecommuniceerd via vakblad Visserijnieuws en is er populaire aandacht geweest in wetenschappelijke radioprogramma's en andere geschreven pers.	-nvt-	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdrage aan de voortgangsrapportage en het Annual Report over 2011	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	
Bijdrage aan de planning voor 2014	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2014 voor WOT programma Visserij. Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	
Up to date houden van de werkprocedures en protocollen/ Actualiseren van de handleidingen met bemonsteringsprocedures	Waar noodzakelijk zijn survey specifieke procedures aangescherpt of verbeterd aan de hand van internationale standaarden.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.4 Monitoring bijvangsten

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-004
Projecttitel	Monitoring bijvangsten
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	ir. A.T.M. van Helmond
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	1.003k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Van iedere waarnemersreis wordt een intern reisverslag gemaakt.	Uitgevoerd	-nvt-	
De verzamelde gegevens worden geregistreerd in de centrale database van het IMARES.	Alle gegevens zijn, na kwaliteitscontrole opgeslagen in de centrale database	-nvt-	
Van reizen waarin waarnemingen van bijvangsten van zeezoogdieren worden gedaan wordt een afzonderlijk verslag gemaakt voor EZ.	Uitgevoerd	-nvt-	
Van reizen waarin waarnemingen van vangsten van diepzeesoorten worden gedaan wordt een afzonderlijk verslag gemaakt voor EZ	Niet uitgevoerd.	Waar relevant, als er meldingen zijn van vangsten diepzeesoorten, worden deze soorten meegenomen in de reguliere rapportage pelagische visserij.	
Bijdrage aan de rapportage van EZ naar de EU over 2012 (Annual Report).	De onderdelen van de bemonstering die onder de Europese Data Collectie Verordening vallen zijn gerapporteerd in het Annual Report aan de Europese Commissie.	-nvt-	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Bijdrage aan de planning voor 2014 van EZ.	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2014 voor WOT programma Visserij. Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	
Jaarlijkse rapportage van de monitoring bijvangst zeezoogdieren aan de EU.	De jaarlijkse rapportage vindt plaats via de internationale ICES werkgroep WGBYC (Working Group)	-nvt-	
Samenvattende rapportages met resultaten van de discardbemonstering van het voorgaande jaar.	Er zijn twee rapporten gepubliceerd over de bemonstering van voorgaande jaar/jaren. Een rapport gericht op de beschrijving van de bemonstering van de demersale vloot over 2012, het andere rapport beschrijft de bemonstering van de pelagische vloot in 2011 en 2012.	-nvt-	
Inbreng van resultaten van het discardonderzoek in ICES werkgroepen zoals PGCCDBS, WGNSSK, WGWIDE, HAWG, WGECO en WGNEW.	Alle onder dit project verzamelde gegevens zijn in de centrale IMARES database opgeslagen. Vanuit deze database is data, in het algemeen op basis van een formeel dataverzoek, geleverd aan alle relevante werkgroepen.	-nvt-	
Inbreng van resultaten van het discardonderzoek in STECF.	Op basis van een data verzoek is de benodigde data geleverd aan STECF.	-nvt-	
Actualiseren van de handleidingen met bemonsteringsprocedures.	Waar noodzakelijk zijn project specifieke procedures aangescherpt of verbeterd aan de hand van internationale standaarden.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.5 Visserijstatistiek

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-005
Projecttitel	Visserijstatistiek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	ir. N.T. Hintzen
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	240k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Geïntegreerde database met spatio-temporele informatie over aanvoer en inspanning (VISSTAT);	De VISSTAT database is, op basis van door de NVWA verstrekte informatie, gevuld met aanvoer, verkoop en inspanningsgegevens van de Nederlandse vloot en van buitenlandse schepen die in NL aanlanden.	-nvt-	-nvt-
Geïntegreerde database met gegevens over de biologische bemonstering van de visserij en visbestanden (Frisbe);	De FRISBE database aan zich is geen onderdeel van dit project. Wel is er gewerkt aan de koppeling tussen FRISBE en bovenstaande VISSTAT database ten behoeve van data synchronisatie tussen logboek en bemonsteringsgegevens.	-nvt-	
Database met meta-informatie data-verzoeken (FIDAREQ);	De registratie van data-verzoeken in de FIDAREQ database is uitgevoerd.	-nvt-	
Bijdrage aan FishFrame ontwikkeling;	Gezien de weinige ontwikkeling, wegens geldgebrek, van de internationale database FishFrame die bij ICES gehost wordt, is er een minimale bijdrage aan de ontwikkeling hiervan geleverd.	-nvt-	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Ontwikkeling van software (XML/SAS) voor de extractie van gegevens uit de databases en kwaliteitswaarborging;	Bestaande software t.b.v. de extractie van data is verbeterd of efficiënter gemaakt. T.b.v. een STECF data verzoek is speciale software voor de datalevering geschreven.	-nvt-	
Extractie van gegevens t.b.v. eindgebruikers;	Op basis van zowel formele als informele data verzoeken zijn diverse eindgebruikers, waaronder STECF, ICES en EZ voorzien van data.	-nvt-	
Aanlevering van geaggregeerde informatie voor ICES werkgroepen;	Zie boven.	-nvt-	
Bijdragen aan websites van WUR, CVO en KennisOnline;	Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.	-nvt-	
Deelname aan WKPCS3	Vanuit dit project is deelgenomen aan WKPCS3 in november 2013. De nota over deze vergadering is nog in voorbereiding.	-nvt-	
Bijdragen aan voortgangsrapportages voor EZ en de EC.	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2014 voor WOT programma Visserij. Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.6 Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-006
Projecttitel	Vis en visserijonderzoek IJsselmeer en Markermeer
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	349k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), ir. D.J. van der Stelt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Uitvoeren van de geplande surveys en registraties [#] : - <i>Surveys IJsselmeer en Markermeer</i> - <i>Oeverbemonstering IJsselmeer en Markermeer</i> - <i>Registratie migrerende en diadrome vis</i>	De najaarssurvey op IJsselmeer en Markermeer is volledig uitgevoerd. Dit jaar voor het eerst zonder de grote kuil, maar met een speciaal ontwikkelde en geteste boomkor. De oeverbemonstering is geheel uitgevoerd. De registratie migrerende en diadrome vis is deels uitgevoerd, maar wordt gehinderd door organisatorische problemen.	De registratie migrerende en diadrome vis wordt uitgevoerd in samenwerking met beroepsvissers. Wegens bedrijfsbeëindiging was het aantal vissers al gereduceerd tot 2. Wegens verdenking van stroperij is de samenwerking met de resterende 2 bedrijven noodgedwongen opgezegd en het project onderdeel gericht op zeldzame vis stilgelegd aan het einde van het jaar.	-nvt-
Jaarrapportage "vismonitoring zoet"	In 2013 zijn de concept-rapportages over 2011 en 2012 gemaakt. De definitieve publicatie is begin 2014. Deze rapportages bevatten een integraal overzicht van de verschillende onderzoeken in zoet water.	-nvt-	
Bijdragen voor de websites van IMARES, CVO en KennisOnline.	Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.	-nvt-	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Advisering over het beheer van de IJsselmeer visserij	Deze advisering betreft met name de aal en spieringvisserij. In dat laatste geval met name of de spieringvisserij wel of niet opgesteld moet worden. Deze advisering is uitgevoerd.	-nvt-	
Afronden van handboek bemonstering IJsselmeer en Markermeer	Het handboek is niet afgerond in 2013	Wegens tijdgebrek is het bemonsteringshandboek niet afgerond in 2013. Het handboek zal worden afgerond in 2014.	

#Het werkplan 2013 miste abusievelijk dit product

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.7 Aalonderzoek

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-007
Projecttitel	Aalonderzoek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	579k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), ir. D.J. van der Stelt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
database met gegevens over de aalbemonstering	Alle data verzameld in het kader van dit project is ondergebracht in de centrale IMARES database FRISBE.	-nvt-	-nvt-
populair wetenschappelijke publicaties (Visionair)	Er is niet in Visionair gepubliceerd, wel is er een artikel in Visserijnieuws gepubliceerd over de knelpunten voor schieraal.	-nvt-	
wetenschappelijke publicaties	Er zijn geen wetenschappelijke publicaties gerealiseerd	-nvt-	
rapportage voor de EU over (schier)aalstand	In 2013 was er geen verplichting tot rapportage richting de EU. De eerstvolgende rapportage staat voor 2015 gepland.	-nvt-	
annual Country Report Status of eel and the eel fishery in the Netherlands	Het jaarrapport over 2011/2012 is opgeleverd.	-nvt-	
ruimtelijk model voor het schatten van (schier)aalstand	In 2013 is gebruikt gemaakt van het zogeheten Rode Aal Model. Op basis hiervan is de bemonsteringsintensiteit van aal geoptimaliseerd.	-nvt-	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Deelname en verslag ICES WGEEL Working Group on Eel (in project advisering)	Er is deelgenomen aan beide vergaderingen van WGEEL in 2013. Over beide vergaderingen is een nota verschenen.	-nvt-	
Bijdragen voor de websites van IMARES, CVO, KennisOnline en Compendium voor de Leefomgeving.	Waar relevant is een bijdrage geleverd aan diverse websites.	-nvt-	
Afronden van het handboek aalbemonstering	Het handboek is niet afgerond in 2013	Wegens tijdgebrek is het bemonsteringshandboek niet afgerond in 2013. Het handboek zal worden afgerond in 2014.	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.8 Bestandsopnamen schelpdierbestanden

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-008
Projecttitel	Bestandsopnamen schelpdierbestanden
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	dr. K. Troost
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	606k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), W.L.M. Schermer Voest (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Het mosselbestand en het areaal aan mosselbanken op de droogvallende platen in de Waddenzee in het voorjaar van 2013	De survey is zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd en gerapporteerd.	-nvt-	
Het kokkelbestand in de Nederlandse kustwateren in 2013	De survey is zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd en gerapporteerd.	-nvt-	
Schelpdieren in de Nederlandse kustwateren in 2013	De survey is zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd en gerapporteerd.	-nvt-	
Het Japanse oesterbestand in de Nederlandse kustwateren in 2013	De survey is zonder noemenswaardige problemen uitgevoerd en gerapporteerd.	-nvt-	
Up to date houden van het handboek bestandsopnamen schelpdieren WOT	Het handboek bestandsopnamen schelpdieren is up-to-date gebracht.	-nvt-	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.9 Recreatieve visserij

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-009
Projecttitel	Recreatieve visserij
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	dr. M. de Graaf
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	158k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), ir. J.B.F Vonk (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Database	Alle gegevens verzameld in voorgaande jaren is opgeslagen in de centrale IMARES database. In 2013 was er, zoals gepland, geen veldwerk.		De totale NAPRO op dit project bedraagt 53k€
CVO Rapport	In 2013 is een rapport gepubliceerd over de recreatieve visserij in de kustwateren.		
Deelname en verslag WGRFS	Er is deelgenomen aan de ICES Working Group on Recreational Fisheries in Spanje. De resultaten zijn in een ICES rapport gepubliceerd.		
Wetenschappelijk artikel	Niet uitgevoerd	Wegens tijdgebrek is er geen wetenschappelijke publicatie geschreven.	
Populair wetenschappelijke artikelen in samenwerking met Sportvisserij Nederland	Niet uitgevoerd	Wegens tijdgebrek is er geen publicatie geschreven.	
Voorlichting van de sector en publiek over de activiteiten en de resultaten van het onderzoek in de vakpers en de websites van IMARES en CVO.	Waar relevant is informatie gedeeld via de IMARES en CVO website, alsmede KennisOnline.		

Bijdrage aan de rapportage van EZ naar de EU over 2012 (Report of Activities)	Vanuit het project is een bijdrage aan het Report of Activities geleverd.		
Bijdrage aan de planning voor 2014 van EL&I naar de EU	Er is een bijdrage geleverd aan het werkplan 2014 voor WOT programma Visserij. Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	
Uitvoeren en rapportage van RDD survey	In december 2013 is een RDD survey uitgevoerd door TNS-NIPO in opdracht van IMARES. De rapportage over deze survey wordt begin 2014 verwacht.		

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.10 Vrije ruimte

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-010
Projecttitel	Vrije ruimte
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	drs. F.A. van Beek
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	123k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Toetsing nieuwe aquatische soorten voor aquacultuur	geen	Geen verzoek tot toetsing ontvangen	De totale NAPRO op dit project bedraagt 59k€
-nvt-	Bemonstering CECAF wateren	Eind 2012 werd niet verwacht dat er visserijactiviteiten ontplooit zouden worden in CECAF wateren in 2013. Als gevolg hiervan is de bemonstering voor 2013 stopgezet. Echter, vanaf april werd er toch door Europese schepen in CECAF wateren gevist en werd de bemonstering weer opgestart via partner Corten Marine Research. Nederland coördineert de bemonstering in de regio voor Polen, Letland, Litouwen en Duitsland. De kosten zijn uit dit project gefinancierd na goedkeuring vooraf door EZ.	
-nvt-	Benchmark makreel assessment	In 2014 wordt er een benchmark assessment voor makreel uitgevoerd. In voorbereiding is begin 2013 een internationale vergadering met vertegenwoordiging van de industrie belegd en is er eind 2013 een data compilatie workshop	

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
		georganiseerd. De deelname en voorbereidende werkzaamheden zijn uit dit project gefinancierd na goedkeuring vooraf door EZ.	
-nvt-	Deelname Coastal States meeting	Op verzoek van de Coastal States heeft ICES opties voor een alternatief managementplan voor Atlanto-Scandische haring doorgerekend. De bijdrage hieraan en deelname aan een vergadering zijn uit dit project gefinancierd na goedkeuring vooraf door EZ.	

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)

4.11 Programma management WOT-05 Visserijonderzoek

Basisgegevens	
Projectcode BAPS	WOT-05-406-011
Projecttitel	Programma management WOT-05 Visserijonderzoek
Beginjaar	2012
Eindjaar	2015
Projectleider	drs. F.A. van Beek
Budget 2013 (k€, incl. BTW)	260k€
Financieringsstroom	WOT 05 Visserij
EZ Contactpersoon DAK/DAD	ir T. Kok (EZ-DAK), drs. C.J.M. Verbogt (EZ-DAD)

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
WOT Werkplan voor 2014	Het WOT werkplan 2014 is gerealiseerd en integraal goedgekeurd door het opdrachtgevers overleg.		-nvt-
WOT Jaarverslag 2012	Het WOT jaarverslag 2012 is gerealiseerd en integraal goedgekeurd door het opdrachtgevers overleg.		
Hoofdstuk over dataverzameling in Operationeel Programma 2014-2020	Niet gerealiseerd.	Er is, wegens het vooruitschuiven dan de vernieuwde data collectie verordening nog geen Operationeel Programma 2014-2020 gemaakt.	
DCMAP: Annual Workplan NLD 2014	Er is geen bijdrage aan het Annual Work Plan 2014 geleverd.	Het was niet noodzakelijk een bijdrage aan het Annual Work Plan voor de Europese Commissie te leveren, aangezien de EC besloten heeft het werkplan 2011-2013 ongewijzigd te kopiëren naar 2014-2016.	
DCF: Annual Report of 2012	Het Annual Report of Activities over 2012 is op tijd opgeleverd.		
Management review CVO	Het management review CVO is begin 2013 gepubliceerd.		
Overleg met EZ (Adviescommissie, Opdrachtgeveroverleg), projectleiders, IMARES en	Zowel voor Advies Commissie als Opdrachtgevers overleg zijn er 2 vergaderingen		

Resultaten 2013			
Toegezegde producten	Realisatie producten	Toelichting afwijking	Goedgekeurde NAPRO (k€, incl. BTW)
Wageningen UR over het programma;	gehouden. Met projectleiders, IMARES en WUR is er regelmatig (informeel) overleg over de uitvoering van het programma.		
Deelname en verslag van RCM (regional coordination meetings);	Er is namens Nederland deelgenomen aan de RCMs voor de Noordzee, het Atlantisch gebied en voor de visserij in verre gebieden. Frans van Beek is voorzitter van de RCM Noordzee in 2013 en 2014. Van alle deelnames zijn verslagen opgesteld.		
Beheer en onderhoud van de websites van CVO en KennisOnline;	De CVO websites en relevante gedeeltes van KennisOnline zijn met regelmaat up to date gebracht.		

De link naar KennisOnline is: [LINK](#)